

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-960/17-E

Název	Základní škola Holice, Komenského 100, okres Pardubice
Sídlo	Komenského 100, 534 01 Holice
E-mail	zskom@holice.cz
IČ	48159786
Identifikátor	600096611
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Roman Matoušek
Zřizovatel	město Holice
Místo inspekční činnosti	Komenského 100, 534 01 Holice Holubova 500, 534 01 Holice Růžičkova 673, 534 01 Holice
Termín inspekční činnosti	8. až 13. 11. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Holice, Komenského 100, okres Pardubice (dále „škola“) poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení.

Ve školním roce 2017/2018 se v 17 třídách vzdělává 343 žáků 1. až 9. ročníku, což je o 14 méně než loni, od minulé inspekce se však počet žáků liší méně. Kapacita školy je aktuálně využita ze 76 %. Čtyři žáci plní povinnou školní docházku v zahraničí. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány u 60 žáků, třem z nich bylo doporučeno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu „Škola pro všechny“ (dále ŠVP ZV).

Do tří oddělení školní družiny byl v době inspekce přihlášen téměř maximálně možný povolený počet 90 žáků (dvě volná místa). Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu „Tajuplná chaloupka skřítků“ (dále ŠVP ŠD).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škole se daří naplňovat zaměření stanovené ve vlastním vzdělávacím programu zatím pouze částečně, rezervy vykazují oblasti inkluze a práce s výpočetní a komunikační technikou. Některé záměry pedagogického rozvoje ředitel školy formuluje v ročním plánu úkolů, víceletý koncepční materiál zpracováván není. Jejich realizace je tak spíše intuitivní, méně systematická. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic (vnitřní řády, preventivní program apod.) má škola přehledně nastavena pravidla svého působení. Drobné formální nedostatky v nich byly upraveny v průběhu inspekční činnosti. Vedení školy (ředitel se svojí zástupkyní) společně řídí pedagogické procesy, oblasti plánování a organizování jsou funkční, jako méně efektivní se jeví kontrolní a hodnotící mechanismy. Patrné to bylo například ze zápisů v třídních knihách (nevyvážené zastoupení tematických okruhů pracovních činností na 1. stupni aj.) nebo z protokolů o opravných zkouškách (netransparentní hodnocení písemných částí). A ukazuje to také většinou nepříliš častá a málo formativní zpětná vazba pedagogům prostřednictvím hospitací, která je jen minimálně vede k rozvoji pedagogického umu. Delegování pravomocí na další pracovníky je převážně účelné, náročné se jeví vzhledem ke vzdálenosti jednotlivých objektů spojení funkce výchovného poradce a metodika prevence do jedné osoby pro celou školu.

Pedagogický sbor se od předešlé inspekce rozrostl o jednoho člena, celkem nyní čítá 24 učitelů a tři vychovatelky. Požadavky odborné kvalifikace aktuálně dva vyučující nesplňují. Učitelka dokončuje příslušné magisterské studium, u druhého pedagoga ředitel školy doložil úsilí zajistit vzdělávací proces odborně kvalifikovanou osobou. Na 2. stupni jsou velmi dobře zastoupeny jednotlivé aprobace, schází pouze odbornost pro zeměpis. Ředitel podporuje vzájemnou spolupráci učitelů a jejich pedagogický rozvoj. Aktivita vyučujících je však v oblasti dalšího vzdělávání rozdílná, většinou se účastní společných seminářů pro celou sborovnu (např. komunikace s rodiči), individuálních vzdělávacích akcí pak jen v malé míře. Zejména pedagogům vyučujícím na 2. stupni chybí proškolení v metodách a formách výuky jednotlivých předmětů, jak ukázal průběh hospitovaných hodin. Vzájemné hospitace ke sdílení didaktických a metodických zkušeností nejsou uskutečňované, obdobně ani v předmětových komisích nejsou diskutovány pedagogické otázky. Jejich činnost je mnohdy formální, převážně se zabývají organizačními aspekty výuky. Pozitivem je stanovení uvádějícího učitele pro podporu začínajících pedagogů.

Ředitel se v součinnosti se zřizovatelem snaží průběžně zlepšovat stav všech tří objektů školy. Kvalitu poskytovaného vzdělávání na 1. stupni příznivě ovlivnila celková

rekonstrukce budovy, která vedle funkčnosti přispěla i ke zlepšení estetické úrovně vnitřního prostředí. Negativem je při vyšším počtu žáků ve třídách omezený prostor pro pohyb i relaxaci. Učebny jsou vhodně zařízeny stavitelným žakovským nábytkem, který však nebyl ve více případech přizpůsoben aktuální výšce žáků a neumožňoval jim tak správné sezení v lavicích. Malou tělocvičnu užívají z prostorových důvodů pouze nejmladší ročníky, ostatní dochází do sportovní haly. Částečná renovace budovy, v níž je umístěn 2. stupeň, se týkala vnějšího pláště stavby. Těmito úpravami došlo zejména v přízemí ke zvýšení vlhkosti, kterou nelze spolu s nově nastavenými podmínkami vytápění účinně eliminovat, aniž by nebyla narušena tepelná pohoda prostředí pro žáky a zaměstnance. Vnitřní prostory zůstaly méně podnětné, s již opotřebenými zařizovacími prvky (obložení, nábytek atd.). Pro činnost školní družiny je přínosem samostatný patrový objekt s přílehlou zahradou. Další příležitostí pro zlepšování je doplnění videovstupu u dálkového otevíracího systému dveří do budovy tak, aby vychovatelky viděly, kdo vchází dovnitř. A důležitá je také obnova míst pro relaxaci v hernách i na zahradě (pohovka, sedací vaky, lavičky, hrací koutky). Učební pomůcky, didaktická technika, učebnice i hračky jsou modernizovány průběžně, slouží k tomu vedle standardních finančních prostředků i dotační programy, případně sponzorské dary.

Škola vytváří podmínky pro fyzické i psychické bezpečí žáků, tematika bezpečnosti a ochrany zdraví je mimo jiné součástí vzdělávacího obsahu. V souladu s prioritami uvedenými v ŠVP je značný důraz kladen na zdravý životní styl, k němuž přispívají četné pohybové aktivity provozované nejen v rámci tělesné výchovy. Pozitivem jsou pořádané kurzy – plavecký, lyžařský a cykloturistický. Prevenci rizikového chování je věnována přiměřená pozornost. Metodická prevence koordinuje danou oblast prostřednictvím naplňování plánu primární prevence. V jeho rámci se podílí na organizaci různých akcí, přednášek, pobytů atd. Aktuální informace projednává s pedagogy na poradách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizovaný školní vzdělávací program je zpracován v souladu s aktuální verzí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. V kapitole učebních osnov však není rozlišeno zařazené rozšiřující učivo (např. na 1. stupni - přímá řeč, povrch krychle a kvádrů), což je zejména pro nově nastupující pedagogy zavádějící. Stanovený učební plán je naplňován. Vzdělávací proces doplňují mnohé akce (kulturní představení, exkurze, výlety atd.). Řada z nich posiluje oblast environmentální výchovy, která je též jedním z prioritních zaměření školy. Žáci se zapojují do různých ekologických programů, učí se třídit odpady, účastní se sběrových akcí apod.

Vzdělávání na 1. stupni probíhalo v celkem příjemné atmosféře. Hodiny byly převážně promyšlené a metodicky správně vedené. Nejčastěji byla výuka řízena frontálně, zastoupena byla také účelná samostatná práce s cílem důsledně upevnit školní návyky žáků i získané znalosti a dovednosti. Občas měli žáci příležitost ke kooperativní činnosti, přínosné bylo zhlédnuté vzájemné učení žáků při řešení matematických úkolů. Konflikty vzniklé při přípravě a organizaci skupinové práce byly vhodně využity k rozvoji sociálních vztahů a upevňování pravidel pro kooperativní práci. Rezervy v organizaci výuky a pestrosti zvolených metod byly patrné u začínající učitelky bez odborné kvalifikace. Motivace a aktivizace žáků se dařila různě. Někdy si žáci hravou formou podpořenou zdravou soutěživostí procvičovali základní učivo, které pak aplikovali v úlohách z praktického života, nebo je zaujala vhodná motivace odměnou a samozřejmě aktivity činnostního rázu. Jindy byla výuka jednotvárná, málo pestrá, některé déle trvající činnosti nebyly efektivní, mnozí žáci při nich projevovali únavu a neklid. Ve výuce anglického jazyka se účelně střídaly různé výukové metody, které cíleně rozvíjely řečové dovednosti žáků a upevňovaly

osvojené učivo, většina žáků pracovala se zájmem. K podpoře komunikativních dovedností v ostatních hodinách přispěly vhodně kladené otázky, rozvoj slovní zásoby i krátké představení přečtené knihy několika žáky. Ve většině hodin nebyla uplatněna diferenciaci a individualizace vzdělávací nabídky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ani pro žáky s rychlejším pracovním tempem. Asistentky pedagoga napomáhaly žákům s potřebou podpůrných opatření s přípravou pomůcek, navracením pozornosti i s procvičováním učiva. Téměř ve všech hodinách učitelé poskytovali žákům průběžnou zpětnou vazbu k jejich momentálním výkonům, shrnutí učiva, zhodnocení hodiny a sebehodnocení žáků nebylo běžnou součástí sledovaných hodin. Nedostatkem výuky byl také nízký podíl využití didaktické techniky, někdy i názorných pomůcek. Při výuce tělesné výchovy realizované v malé tělocvičně nemohl být ve větším rozsahu zařazen běh nutný pro uvolnění žáků, míčová hra se odehrávala na minimálním prostoru. Přes velkou snahu učitelky vhodně promyslet zařazované činnosti, zde nebylo možné zajistit optimální výkony žáků a snížit hlučnost.

Výuka ve sledovaných hodinách na 2. stupni měla nízkou úroveň, a to zvláště z pohledu použitých metod a forem práce, které dokázaly žáky jen minimálně motivovat k aktivní práci. Pro naplnění cílů, stanovených vždy jako téma hodiny, byla nejčastěji volena frontální forma výuky, kterou spíše výjimečně doplňovala samostatná práce žáků, z didaktických metod byl zařazen řízený rozhovor a práce s textem, což znamenalo aktivní účast jen pro jednotlivce. Prvky kooperativního učení byly zaznamenány jen ojediněle a spíše formálně. Výuka byla minimálně podpořena názornými pomůckami a doplňujícími materiály (přehledy, pracovní listy aj.), v žádné hodině nebyly využity prostředky ICT, což málo korespondovalo se zaměřením na práci s výpočetní technikou (deklarovaným v ŠVP). Vše pak dohromady vedlo k minimální motivaci žáků a následně k jejich pasivitě. Zjevné rezervy byly shledány také v oblasti práce s chybou a v motivačním propojení probíraných témat se situacemi každodenního života. Diferencované zadávání úkolů žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebylo zaznamenáno, individualizace ve výuce zatím neprobíhá. Poskytovaná zpětná vazba ze strany pedagogů se omezovala jen na stručné výroky hodnotící okamžité výkony žáků, nebyla využitelná pro jejich další učení. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků chybělo. Jen ojediněle se v závěru hodin objevilo shrnutí, pokud nebylo opomenuto celkové zhodnocení práce, prováděli je jen učitelé. Ve výuce panovala klidná pracovní atmosféra, vyjma jedné hodiny byly vzájemné vztahy založeny na důvěře a respektu.

Činnost školní družiny je rozmanitá, realizované aktivity vycházejí ze zařazeného vzdělávacího obsahu. Organizovány jsou i příležitostné akce. Žáci mají možnost naplňovat své zájmy, zařazované tělovýchovné, výtvarné, přírodovědné a další činnosti přispívají k rozvoji jejich individuality. Střídáním aktivit se dařilo kompenzovat školní zátěž žáků, vychovatelka vhodně reagovala na jejich individuální potřeby. Stolování žáků a jejich vedení ke zdravým stravovacím návykům měly dobrou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň výsledků vzdělávání žáků učitelé průběžně ověřují nejčastěji písemným či ústním zkoušením, k jejichž hodnocení užívají klasifikační stupně. V menší míře si zaznamenávají některé údaje ze svého pedagogického pozorování (aktivita, plnění úkolů atd.). Získané poznatky však zatím neslouží k plánování individuálně zaměřené vzdělávací nabídky a pedagogické podpory.

Pravidelně čtvrtletně jsou vyhodnocovány výsledky vzdělávání na úrovni tříd. Celkové hodnocení na vysvědčení ukazuje velmi dobrou úroveň žakovských vědomostí a dovedností na 1. stupni, v posledním uzavřeném klasifikačním období (2. pololetí školního roku 2016/2017) zde 82 % žáků prospělo s vyznamenáním. Po přechodu žáků z 1. na 2. stupeň přichází výrazné zhoršení prospěchu, podíl žáků s vyznamenáním je pouhých 25 %. Čtyři žáci neprospěli. V některých třídách v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika a přírodopis se klasifikace jevila jako méně motivující, dostatečný (a nedostatečný) prospěch zde dosahoval jedné čtvrtiny až jedné třetiny počtu žáků. Neúspěšnými byli často žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejich podpora ve škole zatím nedosahuje potřebné úrovně, a to zvláště v kontextu s tím, že školní vzdělávací program zdůrazňuje inkluzivní vzdělávání jako jednu ze svých čtyř priorit. Ze strany výchovné poradkyně chybí při úpravě podmínek a realizaci podpůrných opatření důsledná spolupráce s vyučujícími a zejména kontrola jejich využívání ve výuce. Dílčí nedostatky ve vedení dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly částečně odstraněny v průběhu inspekční činnosti (doplnění informovaného souhlasu apod.). Zásadní chyby byly shledány ve zpracování individuálních vzdělávacích plánů, které neobsahovaly předepsané náležitosti (např. úpravy metod a formy výuky a hodnocení žáka), byly ryze formální, nepřispívaly k rozvoji žáků. Účinný preventivní program školní neúspěšnosti zatím není vypracován. Vedení školy se snaží na pedagogy, jejichž klasifikace opomíjí individuální možnosti žáků, postupně systematicky působit. To se již podařilo v oblasti udělování výchovných opatření, jednoznačně mezi nimi převažují pochvaly. Bilance hodnocení chování je příznivá (snížený stupeň 0,6 % žáků), což souvisí s faktem, že projevy rizikového chování jsou ve škole zachyceny často v počátku a jsou ihned řešeny jak s pedagogy, tak se zákonnými zástupci, případně i odborníky.

Cennou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu přináší externí testování, jehož výsledky v 5. a 9. ročníku korespondují s celorepublikovým průměrem. Jejich analyzování se spíše věnuje vedení školy, předmětové komise ojedinele. Vypovídající je také úspěšnost žáků v soutěžích. Ti školu výborně reprezentovali zejména na „Festivalu vědy a techniky mládeže“, kde se pět projektů účastnilo krajského kola a jeden z nich byl oceněn stáží ve Francii. Aktivní jsou žáci i ve sportovních kláních (stolní tenis, florbal, basketbal, volejbal ad.). Škola se dlouhodobě zapojuje do mezinárodních programů „Comenius“, „Erasmus+“, podporujících spolupráci a mobilitu ve vzdělávání.

Závěry

Hodnocení vývoje

- od poslední inspekční činnosti došlo k výraznému zlepšení materiálních podmínek v budově 1. stupně školy,
- výuka zůstává na průměrné úrovni, na 2. stupni lze konstatovat až mírně snižující se tendenci.

Silné stránky

- aktivní zapojení do různých mezinárodních projektů zaměřených na spolupráci a mobilitu ve vzdělávání,
- důraz na podporu zdravého životního stylu.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- chybějící diferenciací a individualizace výuky směrem k žákům s rizikem školního neúspěchu a žáků nadaných,
- minimální účinnost podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- chybějící aktivizující metody a formy práce ve výuce na 2. stupni,
- malé využití názorných pomůcek a didaktické techniky ve vzdělávacím procesu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zefektivnit kontrolní a hodnotící mechanismy vedení školy,
- zintenzivnit další vzdělávání pedagogů v oblasti metod a forem výuky a hodnocení žáků,
- zvýšit estetickou úroveň společných prostor v budově 2. stupně,
- zrevidovat rozšiřující učivo ve ŠVP ZV,
- vypracovat preventivní strategii školní neúspěšnosti,
- systematicky pracovat s pedagogy v oblasti realizace podpůrných opatření.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká opatření byla přijata.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 20. 12. 2004
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 31 844/01-21, ze dne 17. 12. 2001
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 7 197/2007-21, ze dne 14. 3. 2007
4. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 21932/2008 OŠMS, ze dne 26. 5. 2008
5. Jmenování do funkce ředitele školy, čj. KrÚ 2028/2002 OŠMS, ze dne 27. 6. 2002
6. Potvrzení ve funkci ředitele, čj. MUHO/04409/2012, ze dne 9. 5. 2012
7. Školní vzdělávací program „Škola pro všechny“ platný od 1. 9. 2016
8. Školní vzdělávací program pro školní družinu „Tajuplná chaloupka skřítků“ platný od 4. 9. 2017
9. Školní matrika - školní rok 2017/2018

10. Školní řád platný od 1. 9. 2014
11. Vnitřní řád školní družiny platný od 4. 9. 2017
12. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2017/2018
13. Třídní knihy - školní roky 2016/2017 a 2017/2018
14. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny a zápisní lístky - školní rok 2017/2018
15. Minimální preventivní program - školní rok 2017/2018
16. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2017/2018
17. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2016/2017, 2017/2018
18. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2016/2017
19. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2017/2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka

Mgr. Petra Chaloupková v. r.

Bc. Dagmar Masopustová, kontrolní pracovnice

Bc. Dagmar Masopustová v. r.

V Pardubicích 4. 12. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Roman Matoušek, ředitel školy

Mgr. Roman Matoušek v. r.

V Holicích 11. 12. 2017